

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ГЕРБІЦИДІВ У КУЛЬТУРАХ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ РАДОМСЬКОГО ЛІСНИЦТВА ДП «СЕМЕНІВСЬКЕ ЛГ» ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Лавицький М.О., гр. 205-23м-02

Науковий керівник – завідувачка кафедри лісових культур, меліорацій та садово – паркового господарства, канд. с.-г. наук, доц. **Ю.М. Біла**
Державний біотехнологічний університет

Багаторічними дослідженнями і досвідом доведено, що механізоване застосування хімічних засобів суттєво підвищує продуктивність праці і знижує грошові витрати при лісовирощуванні. Згідно літературних даних, в різних умовах при вирощуванні культур на 1 га економиться від 5 - 9 до 15 - 30 люд.-днів (Жулев, 1982, Ісаєва, 1984). Відомо, що з метою зріджування бур'янів (до 70%) у фазі приживлюваності і росту лісових культур обробіток гербіцидами помірними дозами слід проводити в рядах за умови культивування міжрядь (Ключников Л.Ю., 1990).

Для захисту лісових культур від трав'яних рослин гербіциди використовуються як технологічний прийом при обробітку ґрунту (чи підготовчих роботах) на лісокультурних площах та при доглядах за культурами після посіву і садіння. Завдання хімічного обробітку ґрунту полягає в тому, щоб застосуванням гербіцидів (зазвичай за 10 - 12 місяців до садіння і посіву культур) забезпечити максимальне пригнічення небажаної рослинності на лісокультурній площі. Хімічний догляд за культурами (хімічне прополювання) має за мету знищити бур'яни або затримати їх ріст безпосередньо в культурах (В.П.Бельков та ін. 1990).

Повне видалення тра'яного покриву слід здійснювати не на всій лісокультурній площі, а лише в рядах культур. Це зумовлено позитивним впливом трав на родючість ґрунту у міжряддях, а також економією дорогих препаратів. До найважливіших в лісокультурній справі відносяться гербіциди ґрунтової дії - багато з них, концентруючись у верхніх шарах ґрунту, діють на трав'яні рослини з поверхневою кореневою системою та на проростки бур'янів і не пошкоджують рослини деревних порід, коріння яких розташоване глибше. З цієї причини, такі гербіциди найкраще застосовувати рано навесні. Таким чином, знання властивостей кожного виду гербіциду - необхідна умова ефективного їх застосування.

Однократний обробіток сосни поширеними гербіцидами захищає саджанці від бур'янів, зазвичай, на 2 - 3 роки. Проводиться він, як правило, наступної весни після садіння культур або восени в рік садіння (інструкція до застосування гербіцидів в лісових культурах, 1985).

Внесення гербіцидів слід починати вже під час основного обробітку ґрунту або одразу після посадки сіянців або висіву насіння. Використання

гербицидів у культурах другого і старших років потребує більших норм, що збільшує вартість хімдоглядів і шкоду природі.

При агротехнічному догляді за лісовими культурами витрати праці на 1 га скорочуються на 4.2 - 8 чол.днів, зменшується і технологічна собівартість догляду (збірник рекомендацій УкрНДІЛГА 1993).

На задернілих ділянках культур слід один раз за 3 - 5 років замість глибокої оранки застосовувати осіннє внесення симазину або атразину чи їх аналогів в нормі відповідно 15 і 10 - 15 кг/га.

Препарат ТХА в нормі 50 кг/га використовують в культурах листяних порід, який одночасно або після обприскування краще заробить дисковим зняттям на глибину 5 - 6 см.

Найкращий результат ґрунтові гербициди дають при внесенні до появи бур'янів (навесні). Однак, в культурах сосни в умовах В₂-В₃ обприскування можна робити в III-IV або в X місяцях. До змикання культур в рядах проводять 2 - 3 - кратний обробіток розчинами чи суспензіями гербицидів тракторними обприсувачами (в окремих випадках ручними). Обробку проводять стрічковим способом - у суцільних культурах шириною стрічки 0.5 - 0.7м, а у часткових - до 1м. Найбільш ефективний метод догляду за культурами в захисних зонах рядків - комбінований (хімічний плюс механічний), тому що після хімобробки залишаються стійкі види (П.С. Пастернак та ін., 1999).

Дослідження хлоратів проводив професор Н. Є. Лекатов в ЦНДІЛГ, починаючи з 1935 року. В тайговій зоні європейської частини Росії дослідження проводить ЛенНДІЛГ, який координує випробування препаратів з початкового етапу (П. А. Самгін та ін. 1963). При підготовці під культури запропонована хімічна обробка пластів, застосування сім-триазинів в рядах саджанців (Шутов та ін. 1967). Потім до рекомендацій включені гардоприм, префікс, касорон, гліфосат і велпар (Бельков та ін. 1981; Омеляненко 1979, 1980). Встановлено, що доцільно застосовувати гербициди для догляду в культурах, а не при підготовці ґрунту (Бельков 1988, Ключніков 1990), що узгоджується з нашими спостереженнями.

Багаторічними дослідженнями показано вплив хімобробок на біологічну активність і родючість ґрунту лісових культур (Ізвекова 1969, Долбічкін 1982, Вересова 1982 та ін.). Розроблені рекомендації по відборі перспективних гербицидів (Бельков та ін. 1987).

Ліси держлісгоспу розташовані, в основному, поблизу або навколо населених пунктів, де вони впливають на людину, створюючи своїм мікрокліматом сприятливе для неї середовище. Вони очищують атмосферу від пилу та різних аерозолей, насичують повітря корисними для людини іонами, поповнюють запаси кисню в повітрі, виділяють фітонциди, служать гарними місцями відпочинку населення.